

Η ελληνική φαρμακευτική αγορά έχει τις προδιαγραφές για να γίνει πραγματικά «ευρωπαϊκή».

Αναγκαίος ο εκσυγχρονισμός

Ο Πρόεδρος του Συνδέσμου Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Ελλάδος (ΣΦΕΕ) πιστεύει ότι οι προοπτικές των φαρμακευτικών επιχειρήσεων στην Ελλάδα είναι θετικές και ευοίωνες, αρκεί να επιταχυνθεί και να ολοκληρωθεί το συντομότερο ο εκσυγχρονισμός της ελληνικής

φαρμακευτικής αγοράς και να εδραιωθεί ένα κλίμα αμοιβαίας εμπιστοσύνης και εποικοδομητικής διαβούλευσης ανάμεσα στην πολιτεία και τις φαρμακευτικές επιχειρήσεις, όπως συμβαίνει σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

• Ποια είναι η άποψή σας για την ελληνική αγορά φαρμάκων;

Η αγορά φαρμάκων στην Ελλάδα είναι καλά οργανωμένη, ωστόσο έχει φτάσει η ώρα για τον εκσυγχρονισμό της. Οι εξελίξεις σε όλα τα επίπεδα «τρέχουν» σίμερα με πιο γρήγορους ρυθμούς από τη δεκαετία του '80 και του '90. Είναι βέβαιο ότι πρέπει να επιταχύνουμε μια σειρά από αλλαγές, προκειμένου να μετασχηματίσουμε την ελληνική φαρμακευτική αγορά σε μία σύγχρονη ευρωπαϊκή αγορά, η οποία να αποδίδει σε όλους τους πολίτες το μέγιστο όφελος από την επαναστατική πρόοδο της έρευνας και ανάπτυξης νέων φαρμάκων. Παρά τις καθυστερήσεις, πιστεύω ότι τον τελευταίο καιρό έχουν αναληφθεί από την πολιτεία μία σειρά από πρωτοβουλίες προς τη σωστή κατεύθυνση.

Διονύσιος Σπ. Φιλιώτης, πρόεδρος του Συνδέσμου Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Ελλάδος (ΣΦΕΕ) στη Ματίνα Στεβή

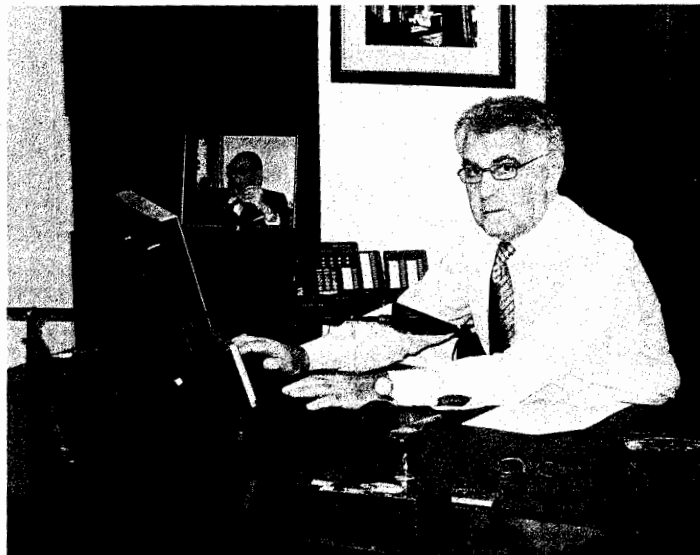
“

Η άμεση πρόσβαση των ασθενών σε όλα τα φάρμακα, και ιδιαίτερα στα νέα, είναι εκ των ουκ άνευ για μια σύγχρονη φαρμακευτική αγορά, ωστόσο πολλές φορές το αυτονόητο είναι και το ζητούμενο.

της ελληνικής φαρμακευτικής αγοράς.

• Πιστεύετε ότι η ελληνική φαρμακευτική αγορά βρίσκεται σε μεγάλη απόσταση από το ευρωπαϊκό πρότυπο;

Είναι γεγονός ότι εξακολουθεί να υφίσταται μία κρίσιμη απόσταση από το ευρωπαϊκό πρότυπο, ωστόσο το τελευταίο διάστημα έχουν γίνει ορισμένα θετικά βήματα, τόσο σε ό,τι αφορά την εξασφάλιση της άμεσης πρόσβασης στα νέα φάρμακα όσο και σε ό,τι αφορά τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό του συστήματος διοίκησης και οργάνωσης των ταμείων και των νοσοκομείων. Πρόσφατα, είδαμε την έκδοση νέου δελτίου τιμών για τα φάρμακα. Είναι γεγονός ότι δεν δόθηκαν αναλογικές αυξήσεις σε πολλά φάρμακα που το δικαιούνται, ενώ σε άλλες περιπτώσεις οι μειώσεις που έγιναν σε άλλα ήταν πραγματικά υπερβολικές. Είναι σαφές ότι, σε ό,τι αφορά τις αυξομειώσεις των τιμών, δεν τηρήθηκε η αγορανομική διάταξη, που η ίδια η κυβέρνηση είχε θεσμοθετήσει. Ωστόσο, καθορίστηκαν οι τιμές των νέων φαρμάκων και έτσι κατέστη εφικτό να κυκλοφορήσουν στην ελληνική αγορά, έστω και με καθυστέρηση τεσσάρων μηνών. Σημαντική είναι η δέσμευση της πολιτείας, ότι πλέον θα τηρείται η υποχρέωση που έχει η χώρα μας, βάσει της κοινοτικής νομοθεσίας, να εκδίδει

νέο δελτίο τιμών για τα φάρμακα κάθε 90 μέρες. Για όλα τα παραπάνω, όπως είναι γνωστό, είναι σημαντική η συμβολή του Υπουργού Ανάπτυξης, κ. Δ. Σιούφα, και του Υφυπουργού Ανάπτυξης, κ. Γ. Παπαθανασίου. Χωρίς να έχουμε πετύχει ακόμα αυτά που θα έπρεπε, είναι ανατρίηστο ότι έχουν γίνει σημαντικά βήματα. Θα ήθελα να επιμείνω σε ένα σημείο: πρέπει να γίνει κτήμα της κοινής γνώμης ότι η καθυστέρηση της έκδοσης νέου δελτίου τιμών φαρμάκων στερεί τους Έλληνες ασθενείς από σύγχρονες θεραπείες, τους στερεί την πρόσβαση σε νέα φάρμακα που μπορεί ήδη να κυκλοφορούν σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έχει παρατηρηθεί συχνά στο παρελθόν το φαινόμενο, να είμαστε αναγκασμένοι, να κρατάμε για μήνες νέα φάρμακα στα ράφια των εταιρειών μας, φάρμακα απαραίτητα για πολλούς ασθενείς, ακριβώς γιατί καθυστερούσε η έκδοση του δελτίου τιμών και εκκρεμούσε ο καθορισμός της τιμής τους. Κατ' επέκταση, η τήρηση της ευρωπαϊκής νομοθεσίας για την έκδοση νέου δελτίου τιμών κάθε 90 ημέρες αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την πρόσβαση των ασθενών στις νέες θεραπείες. Τέλος, θα

ήθελα να επιμείνω στο ευαίσθητο κεφάλαιο της τιμολογιακής πολιτικής για τα φάρμακα. Θα πρέπει όλοι να κατανοήσουμε ότι, όταν δεν εγκρίνονται λογικές αυξήσεις τιμών στα φθνά και καταξιωμένα φάρμακα, τότε μετατρέπονται σε ζημιόγωνα για τις φαρμακευτικές επιχειρήσεις, με αποτέλεσμα την απόσυρσή τους από την αγορά και την αναγκαστική στροφή της συνταγογράφησης σε άλλα νεότερα και ακριβότερα. Κατά συνέπεια το πάγωμα των τιμών δημιουργεί στρεβλώσεις στην αγορά, ευνοεί τις παράλληλες εξαγωγές και τελικώς εκτοξεύει τη φαρμακευτική δαπάνη. Πιστεύω ότι η πολιτεία σήμερα κατανοεί τη σύνθετη πραγματικότητα στο χώρο των φαρμάκων και προκειμένου να προασπίσει σωστά το δημόσιο συμφέρον, ενδιαφέρεται να προχωρήσει σε ουσιαστικά θετικά και διορθωτικά βήματα.

• Πιστεύετε ότι έχουν γίνει βήματα και σε ό,τι αφορά τον εκσυγχρονισμό της λειτουργίας ταμείων και νοσοκομείων;

Ασφαλώς. Είναι βέβαιο ότι ο Υπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, κ. Δημήτρης Αβραμόπουλος, έχει συλλάβει το πρόβλημα σε όλη την

“

Είναι σαφές ότι, σε ό,τι αφορά τις αυξομειώσεις των τιμών, δεν τηρήθηκε η αγορανομική διάταξη, που η ίδια η κυβέρνηση είχε θεσμοθετήσει. Ωστόσο, καθορίστηκαν οι τιμές των νέων φαρμάκων και έτσι κατέστη εφικτό να κυκλοφορήσουν στην ελληνική αγορά, έστω και με καθυστέρηση τεσσάρων μηνών.

έκτασή του και έχει ήδη δρομολογήσει μια σειρά από συγκεκριμένες, ρεαλιστικές πρακτικές, αλλά και τομήρες λύσεις στο πλαίσιο ενός ευρύτε-

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

ρου και φιλόδοξο σχεδίου για τον εκσυγχρονισμό του Εθνικού Συστήματος Υγείας. Είναι γνωστό ότι η αύξηση της φαρμακευτικής δαπάνης οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στα προβλήματα και τις δυσκολίες που υπάρχουν γύρω από τη διαχείριση του συστήματος. Προβλήματα και δυσκολίες που είναι βέβαιο ότι θα λυθούν με την ταχύτατη προώθηση του τεχνολογικού εκσυγχρονισμού και της μηχανοργάνωσης του συστήματος. Στο τέλος της πρώτης δεκαετίας του 21ου αιώνα, νομίζω ότι ήρθε επίτελος ο καιρός να εγκαταλείψουμε την εποχή του καρμπού. Θα πρέπει να προσθέσω ότι η καθιέρωση από την πολιτεία της ταμίας γνησιότητας (bar code) στη συσκευασία των φαρμάκων είναι σημαντικό βήμα, που μαζί με την μηχανοργάνωση, θα συμβάλει ουσιαστικά στην ορθή διαχείριση των δαπανών των ασφαλιστικών ταμείων για τα φάρμακα. Έχει υπολογιστεί ότι το ποσοστό της σπατάλης επί του συνόλου της φαρμακευτικής δαπάνης μπορεί να αγγίξει ακόμα και το πραγματικά δυσθεώρητο ύψος του 20%. Χρήματα που μπορούν και πρέπει να χρησιμοποιηθούν για τη γενικότερη βελτίωση του συστήματος υγείας. Πιστεύουμε ότι ο τεχνολογικός εκσυγχρονισμός και η μηχανοργάνωση θα εξαλείψουν αυτήν τη γιγαντιαία σπατάλη και θα επιτρέψουν στο σύστημα να επενδύσει πιο ορθολογικά και αποτελεσματικά. Είναι βέβαιο ότι το συμφέρον των φαρμακευτικών επιχειρήσεων είναι να υπάρχουν οικονομικές έρωστα ταμεία, τα οποία να έχουν κάθε δυνατότητα να καλύψουν τη δαπάνη για τον όσο το δυνατόν καλύτερη ιατροφαρμακευτική περιθαλψή των ασφαλισμένων με τα πιο σύγχρονα φάρμακα. Θα ήθελα να τονίσω με έμφαση ότι το συμφέρον των φαρμακευτικών επιχειρήσεων ταυτίζεται με το συμφέρον του κοινωνικού συνόλου και είναι, ασφαλώς, η λειτουργία μιας σύγχρονης φαρμακευτικής αγοράς που εκπληρώνει τη σπατάλη και διασφαλίζει την άμεση πρόσβαση των πολιτών σε όλα τα φάρμακα και ιδιαίτερα στα νέα. Ο Σύνδεσμος Φαρμακευτικών Εταιρειών Ελλάδος είναι ένας απόλυτα αξιόπιστος συνομιλητής της πολιτείας. Θεωρούμε ότι πρέπει και στην Ελλάδα να επικρατήσει η διεθνής πρακτική, σύμφωνα με την οποία το κράτος διαβουλεύεται επίσημα με τους φορείς, τις φαρμακευτικές επιχειρήσεις και τους εκπροσώπους τους, αναζητά και διαμορφώνει τις πλέον αποδοτικές

λύσεις, πάντοτε σε συνθήκες ειλικρινούς διαλόγου και απόλυτης διαφάνειας. Στο σύγχρονο ευρωπαϊκό πλαίσιο δεν μπορεί ένα κράτος να νομοθετεί χωρίς την απαραίτητη διαβούλευση και ερήμην των άμεσα ενδιαφερομένων.

• Οστόσο, αυτό ακριβώς έγινε σε ό, τι αφορά τα παράβολα που κατατίθενται στον ΕΟΦ για τις άδειες κυκλοφορίας των φαρμάκων. Οι αυξήσεις έγιναν χωρίς να ληφθεί υπ' όψιν η διαβούλευση που είχε γίνει με τους ενδιαφερόμενους φορείς.

Πράγματι, αποφασίστηκαν υπερβολικές αυξήσεις για όλα τα παράβολα - από τρεις έως είκοσι δύο φορές πάνω από τις έως τότε ισχύουσες τιμές - χωρίς να ληφθεί υπ' όψιν το ύψος των παραβόλων, που είχε συμφωνηθεί κατά τη διαβούλευση με τους φορείς. Οι αυξήσεις που αποφασίστηκαν είναι εξαιρετικά, βρισκονται εκτός της ευρωπαϊκής πρακτικής και δοκιμάζουν τα όρια της οικονομικής αντοχής των δεκάδων μικρών ελληνικών φαρμακευτικών επιχειρήσεων. Η ραφνική αυτή απόφαση, θα έλεγα, αποκαλύπτει την επιβίωση μιας παλαιάς και ξεπερασμένης νοσοτροπίας, η οποία χαρακτηρίζεται από αδικαιολόγητη εχθρότητα προς την επιχειρηματικότητα και μάλιστα σε μια εποχή όπου το ζητούμενο της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων είναι ισχυρότερο από ποτέ. Είναι απόλυτα οφθαλμοφανές ότι η εκτός οικονομικού προγραμματισμού επιβάρυνση των επιχειρήσεων με εκατομμύρια δεκάδες κιλιάδες ευρώ ετησίως, θα προκαλέσει σοβαρά προβλήματα στη λειτουργία τους, καθώς η αύξηση του κόστους σε έναν τομέα λειτουργίας θα αναγκάσει τις επιχειρήσεις να κάνουν ρεζιμιές σε άλλους τομείς. Σε αυτό το σημείο, θα πρέπει βεβαίως να σημειωθεί ότι το Υπουργείο Υγείας, έχοντας αντιληφθεί το πρόβλημα, έχει συγκροτήσει ήδη Επιτροπή στην οποία συμμετέχουν και εκπρόσωποι των ενδιαφερομένων φορέων, η οποία θα επανεξετάσει το ύψος των παραβόλων. Πιστεύουμε ότι τελικά θα επικρατήσει μία λογική λογιζομένων και όχι υπερβολικών αυξήσεων, όπως ακριβώς γίνεται σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

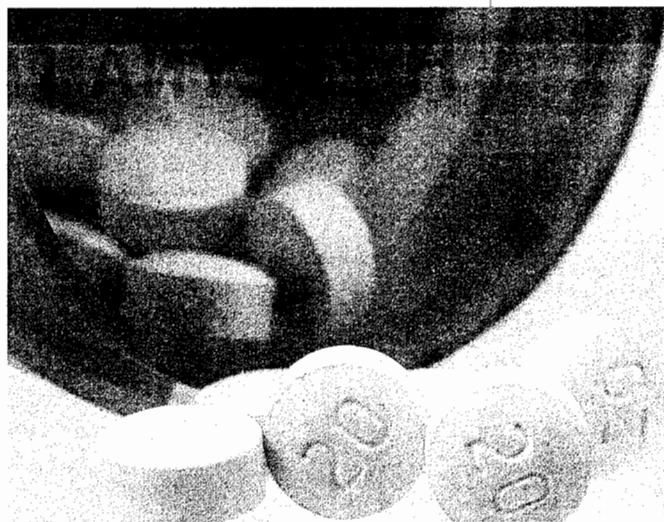
• Οι φαρμακευτικές εταιρείες εμφανίζουν, πάντως, σημαντικά κέρδη.

Τα κέρδη των φαρμακευτικών εταιρειών είναι το αποτέλεσμα επενδύσεων ιδιαίτερας υψηλού ρίσκου, καθώς η έρευνα

Οι φαρμακευτικές επιχειρήσεις στη χώρα μας λειτουργούν πλέον με τα πιο σύγχρονα πρότυπα οργάνωσης και διοίκησης και πολλές απ' αυτές αποτελούν επιχειρηματικά πρότυπα σε ευρωπαϊκό, αλλά και διεθνές επίπεδο.

και ανάπτυξη ενός φαρμάκου διαρκεί 12-13 χρόνια. Η έρευνα για ένα νέο φάρμακο που κυκλοφορεί στην αγορά σήμερα, το 2006, στην αγορά έχει ξεκινήσει το 1992-1993! Από τα 5-10.000 μόρια που ανακαλύπτονται μόνο το ένα πληροί τις απαραίτητες προϋποθέσεις και φθάνει σαν φάρμακο στα χέρια του ασθενούς. Γι' αυτό και το συνολικό κόστος της έρευνας και ανάπτυξης για κάθε νέο φάρμακο κυμαίνεται μεταξύ εξακοσίων και εννιάκοσίων (600-900) εκατομμυρίων ευρώ. Όπως φαίνεται, το οικονομικό ρίσκο είναι τεράστιο. Πρέπει να σημειωθεί ότι μόνο 3 στα 10 νέα φάρμακα καλύπτουν το κόστος αυτό - δηλαδή το κόστος της έρευνας και ανάπτυξης - ενώ σε 8-10 χρόνια μετά την κυκλοφορία ενός νέου φαρμάκου λίγη ή πατέντα του, και καθίσταται νομικά εφικτό να κυκλοφορήσει στην αγορά ένα ή περισσότερα ομοειδώς όμοια φάρμακα (αντίγραφα). Παρ' όλα αυτά, ως ποσοστό επί των πωλήσεων, η επένδυση της φαρμακευτικής βιομηχανίας στην έρευνα και ανάπτυξη είναι διπλάσια από την επένδυση της βιομηχανίας ηλεκτρονικών υπολογιστών, σχεδόν τριπλάσια από την επένδυση της βιομηχανίας των ηλεκτρονικών και πάνω από τετραπλάσια από την επένδυση της βιομηχανίας της αεροναυτικής. Γι' αυτό, πιστεύω ότι λόγω των μεγάλων επενδύσεων στην έρευνα και την ανάπτυξη θα ανακαλύπτονται συνεχώς νέα φάρμακα τα οποία θα κυκλοφορούν στην Ελλάδα, στην Ευρώπη και στον κόσμο για να προσφέρουν ελπίδα, χαμόγελο, οισιοδοξία και ακόμα περισσότερα χρόνια υγιούς και παραγωγικής ζωής σε όλους τους ανθρώπους. Το φάρ-

μακο κρύβει μέσα του μια τεράστια δύναμη για το καλό του ανθρώπου. Γι' αυτό η ευθύνη μας απέναντι στο κοινωνικό σύνολο ήταν πάντοτε και παραμένει σήμερα ιδιαίτερα υψηλή. Απ' όλα τα παραπάνω προκύπτει ότι τα πράγματι σημαντικά κέρδη των φαρμακευτικών επιχειρήσεων επενδύονται στην έρευνα και την ανάπτυξη νέων φαρμάκων. Θα ήθελα να προσθέσω κάτι απλό, που όμως συχνά παραβλέπουμε: Το όφελος μιας νέας θεραπείας είναι πάντοτε πολλαπλάσιο από το κόστος της, αφού μια νέα θεραπεία μειώνει τις ημέρες νοσηλείας, αποτρέπει εγχειρήσεις και γενικότερα συμβάλλει στη διατήρηση της φαρμακευτικής περιθαλψής σε υψηλά επίπεδα.

• Πιστεύετε ότι στο άμεσο μέλλον θα δούμε μία ανάκαμψη της εγχώριας παραγωγής φαρμάκων;

Είμαι αισιόδοξος σε ό, τι αφορά την εγχώρια παραγωγή φαρμάκων, παρόλο που η τιμολογιακή πολιτική των προηγούμενων 15-20 ετών οδήγησε στην συρρίκνωσή της από 75% που ήταν το 1987 σε 17,5% της αγοράς το 2004. Για την αναστροφή του κλίματος και προκειμένου να ανακάμψει η εγχώρια παραγωγή, απαιτούνται κίνητρα για επενδύσεις και ορατές ενδείξεις των προθέσεων της κυβέρνησης για τη δημιουργία σταθερού και προβλέψιμου περιβάλλοντος. Το κρίσιμο στοιχείο είναι ότι η εγχώρια παραγωγή φαρμάκων χρειάζεται ένα πλαίσιο σταθερών κανόνων, το οποίο μόνο η πολιτεία μπορεί να εγγυηθεί, πάντοτε μέσα από μια διαδραστική διαρκούς, ειλικρινούς και εποικοδομητικής διαβού-

λευσης. Πιστεύω ότι η κυβέρνηση θα αναλάβει πρωτοβουλίες για την δημιουργία φιλικού και προβλέψιμου περιβάλλοντος, το οποίο θα ευνοήσει την εγχώρια παραγωγή φαρμάκων, την έρευνα και την ανάπτυξη και τις επενδύσεις γενικότερα.

• Γενικότερα, είστε αισιόδοξος για την προοπτική του κλάδου;

Η ανάπτυξη της έρευνας είναι αλματώδης και το μέλλον επιφυλάσσει πολλές θετικές εκπλήξεις στην αντιμετώπιση των ασθενειών. Από αυτή την άποψη είμαι αισιόδοξος για την προοπτική του φαρμακευτικού κλάδου, τόσο διεθνώς, όσο και στην Ελλάδα. Επιπλέον, οι φαρμακευτικές επιχειρήσεις στη χώρα μας λειτουργούν πλέον με τα πιο σύγχρονα πρότυπα οργάνωσης και διοίκησης και πολλές απ' αυτές αποτελούν επιχειρηματικά πρότυπα σε ευρωπαϊκό, αλλά και διεθνές επίπεδο. Παρόλα αυτά, πηγή αισιοδοξίας είναι τα ουσιαστικά δείγματα σοβαρής και ορθολογικής προσέγγισης του κλάδου από την πολιτεία. Παρότι δεν έχουν γίνει ακόμα τα βήματα που απαιτούνται, πιστεύω ότι βρισκόμαστε στο σωστό δρόμο για τον εκσυγχρονισμό της φαρμακευτικής αγοράς, μία εξέλιξη που θα ευνοήσει όχι μόνο το σύστημα υγείας στο σύνολό του, αλλά και τις ίδιες τις φαρμακευτικές επιχειρήσεις και τελικά τους ίδιους τους αποδέκτες των υπηρεσιών, δηλαδή, όλους τους πολίτες της χώρας μας. Μακριά από κάθε συντηχιακή νοσοτροπία, είναι εμφανές ότι αγωνιζόμαστε για μεταρρυθμίσεις που πρόσγουν το συμφέρον του κοινωνικού συνόλου.